

betales, før de vare bevilgede ved de aarlige Finantslove i Genhold til de Indberetninger, som skulde forelægges af Indenrigsministeren. Naar det var sket, forekommer det mig, at man ogsaa fra Statens Side vilde være betrygget imod Misbrug. Dersom det ærede Udvalg vilde overveie dette, vilde man ogsaa befri mig fra den, som de Herrer vide, noget store Besværlighed, der er forbunden med at faae stillet Ændringsforslag til 3die Behandling, da den enkelte Mand ikke har Ret til at stille saadanne alene. Der er endnu kun eet Punkt tilbage, som jeg vil tillade mig at omtale; det augaar en Hovedanskuelse af det hele Spørgsmaal, som blev kortelig berørt af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev). Det ærede Medlem anstillede Betragtninger over, hvorvidt Fattigunderstøttelse kunde eller burde være et Statsøiemed. Naar man betragter vor Tids Statssamfund, tror jeg, man vil finde, at Staterne maasse have, saa Bæmseligheder at bekjempe, der ere saa store som netop Pauperismens eller Armodens Udbredelse blandt Folkene. Man rustet sig med store Besøftninger: imod den udoortes Hjende; men jeg er overtydet om, at der, hvis man gjorde dette mindre, vilde blive færre indvoortes Hjender, færre af dem, som Armoden opelsker. Naar Fattigmanden ikke kan faae Hjælp af det Samfund, hvori han lever, uden at blive behandlet som En, der ikke er saa god som Andre, uagtet han i og for sig kan være ligesaa hæderlig, har han efter min Mening Ret til at blive en Hjende af det Samfund, der behandler ham saaledes; idetmindste skal jeg altid undskylde ham, hvis jeg ser, at det bliver den bittere Frugt af hans Behandling af Samfundet. Jeg spørger om det da ikke skulde være en Stats Hovedpligt at brkjempe de indvoortes Hjender eller den indvoortes Grund til, at Samfundets Hjender vore op i Hobetal indenfor Landets Grændse? Mig forekommer det utvivlsomt, at det er et Forhold, der er værdigt til den dybeste Overveelse af dem, som have med Styrelsen af Statens Anliggender at gjøre. Det sidstnævnte ærede Medlem var noget misfornøiet med, at man havde sat Fattigunderstøttelse i Forbindelse med Fremme af Selvhjælp, men dette forekommer mig at være en Misforståelse. Jeg har ikke opfattet det foreliggende Lovforslag saaledes, som om det angik Fattigunderstøttelse, men som om det angik den Understøttelse, hvorved Enhver, der er i det Tilfælde, som omtales i Grundlovens § 84, kommer til den Ret, vi saalænge have ladet henligge til stor Skade for Samfundet. Havde vi noget tidligere efter 1849 taget fat paa dette Spørgsmaal, havde vi maasse ikke set de sørgelige Tilbragelser, hvortil vi have været Diendvidner, og som vel nu ere dæmpede, men med Hensyn til hvilke vi dog ikke skulle være altsfor trygge for, at de ikke kunne blusse op igjen hos os, naar det først er sket andre Steder. Jeg siger, at det er den sande Statsvisdom at forebygge, at den Slags

Ulykker styrte ind over vort Lands Grændser, og at det er en Feil, naar vi have ladet dette Spørgsmaal ligge brak saalænge. Det er imidlertid sket, og det kan ikke nytte at klage over Fortiden; men lad os dog nu gribe Diebliffet og værge os imod, at vort Land bliver en Lumleplads for de Bevægelses, som allerede true andre Steder, og som vide ligesom at forplante sig gjennem Luften til de omliggende Lande. Derfor tillader jeg mig at anbefale Lovforslaget, idet jeg endnu engang skal bede det ærede Udvalg om at overveie de Hensigtninger, jeg her har gjort angaaende nogle Ændringer.

Sørensen: Det forekommer mig, at der siden 1ste Behandling er foregaaet en glædelig Forandring i Behandlingen af denne Sag. Ved 1ste Behandling syntes der at være sig meget store og vægtige Indvendinger mod Lovforslaget; men hvis man tør slutte fra, hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev), der jo er Ordfører for Mindretallet i Udvalget, fremsatte, tror jeg, at man kan have ret, godt, Naab om, at dette Lovforslag dog vil faae en blidere Stjæbne, end det oprindeligt tegnede. Det forekommer ikke mig, at det er meget store eller væsentlige Indvendinger, der idag ere fremkomne mod Lovforslaget, og jeg tror, at det ærede Mindretal vil komme til den Erkendelse, at det Naab, som det har knyttet til sit Ændringsforslag, der jo er væsentlig overensstemmende med et tidligere foreliggende Forslag, ikke vil slaa til. Vi have jo flere Aars Erfaring for, at der ikke hidtil er tilveiebragt nogen virkelig Støtte for de værdige Trængende, og jeg ser ikke, at man indtil dette Diebliff har været istand til at gjøre noget Forslag, hvorpaa man turde bygge endogsaa blot det svageste Naab om, at det vil naas bedre i Fremtiden paa det nuværende Grundlag. Hvis det ærede Mindretal kunde gjøre det sandsynligt for mig, at de Fattiges Kasse — thi det er jo i Virkeligheden den, man beholder efter dets Forslag — vilde komme til at virke paa en ganske anderledes fylldig og omfangsrig Maade end hidtil, saa kunde der mulig være nogen Betænkethed ved at stemme imod Mindretallets Forslag; men der er for mig ikke det Ringeste, der tyder paa, at dette kan blive Tilfældet. Det, som for mig er Grundlaget i denne Sag, er, at fattige Personer, som have godtgjort, at de ville ærlig fremad, faae en virkelig Ret til Hjælp, idet jeg tror, at dette ganske anderledes vil styrke dem til paa enhver Maade at stræbe og kæmpe, end naar det stilles hen i det Uvisse for dem, hvorvidt der vil tilflyde dem en Hjælp eller ikke. At der deri skulde ligge noget Uovligt eller Uviligt, kan jeg ikke se, at der er ført det ringeste Bevis for. Om enkelte Punkter i det foreliggende Forslag kunne skjærpes lidt mere og andre lundes noget mere, er for mig ikke Hovedsagen. En af de Ting, der hidtil have hindret Fremme af Selv-